

SEMNIFICAȚIA EDUCATIVĂ A FOLCLORULUI LA PREȘCOLARI

Ludmila COJOCARU, grad didactic II

master în Științe ale Educației

IET „Romănița” din s.Sagaidac, r-ul Cimișlia

Rezumat. Tradițiile sintetizează experiența pozitivă acumulată de-a lungul unei perioade istorice și se concentrează în organizarea periodică a unor activități ce marchează cele mai semnificative momente din viața familiei și a grădiniței sau a grupurilor de copii cu interese comune. Ele au aparținut strămoșilor noștri și noi trebuie să le păstrăm și să le transmitem generațiilor.

Cuvinte-cheie: tradiție, obicei, strămoși, copii, sărbători.

Abstract. Traditions summarize the positive experience gained over a historical period and focus on the regular organization of activities that mark the most significant moments in the life of the family and kindergarten or groups of children with common interests. They belonged to our ancestors and we must preserve them and pass them on to generations

Keywords: tradition, custom, ancestors, children, holidays.

Vârsta preșcolară este perioada când începe formarea personalității, se pune baza moralității ei. Această etapă este perioada socializării primare, perioada angrenării micuțului în lumea relațiilor sociale, a însușirii normelor elementare și a realizării lor, a formării atitudinilor ce constituie un nivel superior de organizare a vieții psihice a copilului [1, p.23].

În general, tradițiile sintetizează experiența pozitivă acumulată de-a lungul unei perioade istorice și se concentrează în organizarea periodică a unor activități ce marchează cele mai semnificative momente din viața familiei și a grădiniței sau a grupurilor de copii cu interese comune. Ele se caracterizează prin faptul că, odată ce sunt consolidate, se transmit de la o generație la alta devenind o atracție a energiilor individuale, pe care le implică, deci a exercitării morale a copiilor.

Una dintre definiții a *tradiției* este ansamblu de datini, concepții, legende, obiceiuri, credințe, constituie în cadrul unei comunități sociale și transmise din generație în generație.

Este important să cunoaștem tradițiile populare, valorile naționale, pentru a educa copiii de educație timpurie. Tradițiile populare trebuie tratate cu sfințenie pentru adevăratele comori ale poporului.

La etapa actuală fiecare dintre noi trebuie să păstreze și să promoveze adevăratele valori naționale și anume *tradițiile*. Tradițiile au aparținut strămoșilor noștri și noi ca buni patrioți și promotori trebuie să ne păstrăm și să transmitem ansamblul de bogății la copii, care sunt rămase de la bunii noștri strămoși.

Așadar, fiecare din noi trebuie să-și prețuiască tradițiile populare și să le promoveze și să le transmită generațiilor următoare, pentru că și așa sunt puține, măcar din acest puțin să păstrăm bunele calități ale noastre, transmițând copiilor noștri bogățiile poporului român.

Din tradiții și obiceiuri este jocul, care contribuie, în mare măsură, la angajarea copilului într-o comunicare multilaterală, generală de subiectul ales și de rol. Prin joc, copilul își însușește cunoștințe cu privire la profesioni, activități, conduită umană.

Neamul moldovenesc este bogat în tradițiile pe care le posedă. Cu ajutorul lor devenim deosebiți și unici. Unul din cel mai important obicei este cel de a întâlni oaspeți cu pâine coaptă în sobă, sare și un pahar de vin. În acest mod ne arătăm tot respectul și căldura cu care vă primim în casele noastre.

Distracțiile copiilor din Republica Moldova este ziua de 1 iunie - ziua copiilor, este sărbătorită pe larg. Instituțiile de stat sprijină organizarea diferitelor manifestări culturale, cu decernarea cadourilor, a premiilor cu această ocazie. În această zi se fac multe declarații de dragoste pentru copii. Din păcate, odată cu încheierea sărbătorii, deseori se uită de copii și de nevoile lor. Copiii au nevoie de grija noastră, de prezența noastră, de dragostea noastră în fiecare zi a anului.[3 ,p.54].

La fel sărbătorim și Obiceiurile de vară și toamnă, frumoase și semnificative, sunt legate, în mare parte, de muncile agricole: plugarii, făurarii de bunuri materiale, întotdeauna am sărbătorit strânsul recoltelor, secerișul, evenimente importante din viața omului muncii.

Un alt obicei de la sate este *șezătoarea*, care ocupă un loc aparte, fiind una dintre cele mai frumoase manifestări ale spiritului creator al poporului nostru. Șezătoarea creează o bună dispoziție. Fiecare participant poate să vorbească liber, să spună și să facă tot ce-i place, fără să depășească hotarele bunei cuviințe. Jocurile și muzica sânt elementele ei caracteristice, șezătoarea se desfășoară în casa mare, prevalează motivul dramatic, cel muzical și coregrafic constituind elemente complementare.

Tradițiile și obiceiurile de iarnă: noi avem o varietate de tradiții la capitolul Sărbătorile de iarnă. Pe 6 decembrie sărbătorim Sfântul Nicolae, această sărbătoare deschide ușile celor de iarnă. Specific acestei zi, este faptul că o așteaptă cel mai mult copiii, deoarece în noaptea de Sfântul Nicolae, cei care au fost cuminiți pe tot parcursul anului și care își curăță mereu încălțăminte, găsesc în ea dulciuri sau mai multe daruri.

Autoarea L. Granaci afirmă că Anul Nou se sărbătorește la 1 ianuarie, iar în noaptea de Anul Nou se sărbătorește Revelionul. Pomul sau bradul împodobit este simbol al acestor sărbători. La români, bradul mereu verde este cel mai iubit arbore. Astăzi și noi cinstim bradul, împodobindu-l de anul Nou.

De Crăciun, în special, copiii umblă cu colindatul de la casă la casă, mai ales, pe la sate astfel vestind nașterea Domnului. Copiii fiind mascați corespunzător, după colind, sunt răsplățiți cu dulciuri sau cu bani.

De Revelion însă, copiii umblă cu uratul, dorindu-le stăpânilor caselor un an nou fericit, prosper și realizări frumoase.

În ultimii ani în țara noastră, de altfel, din întreagă Europă de Est, încearcă să prindă rădăcini o sărbătoare venită din țările catolice, marcată pe data de 14 februarie – Ziua Sfântului Valentin considerat patronul tinerilor căsătoriți, dar și al tuturor îndrăgostiților [1.p.40].

Orice părinte, dar și educator este dator să-i explice copilului ce înseamnă această sărbătoare, în ce măsură o putem considera acceptabilă. Copiii ar fi curioși să cunoască istoria acestui sfânt, aflată din legendele relatate în continuare.

Sărbătorile și tradițiile de primăvară sunt:

1 Martie este sărbătoarea venirii primăverii. Începând cu această dată toți locuitorii își pun pe haine, în regiunea inimii mărțișoare. Ele prezintă simboluri unice, în care este obligatorie prezența culorilor alb și roșu. Albul semnificând puritatea, iar roșul – viața.

8 martie – Ziua Internațională a Femeii, copiii recită poezii, interpretează cântece și diferite jocuri și distracții.

Sărbătoarea Mărțișorului este un simbol al renașterii naturii și al tuturor speranțelor, al reînnoirilor, căci e la început de primăvară, anotimpul înverzirii și înfloririi. Tradiția vine din timpuri preistorice, neținând de creștinism și o putem considera una dintre cele mai frumoase datini ale poporului nostru [2.p.44].

O altă tradiție este firește, *Ziua Internațională a cărții*, pentru copii se sărbătorește nu doar în Moldova, ci în toată lumea civilizată. În ziua de 2 aprilie în multe țări ale lumii au loc diverse activități, cum ar fi expoziții și festivaluri de carte, întâlniri ale copiilor cu scriitori și pictori de carte, spectacole ale teatrelor de păpuși, concursuri de lectură și desen, concursuri ale povestirilor, vizite ale elevilor la biblioteci, galerii de artă și muzee pentru copii [3.p.48].

De Paști tradițiile sunt mai numeroase. În ajun de Paști gospodinele încondeiază ouăle, culoarea tradițională, fiind roșie, mai apoi coc cozonacul, după care în noaptea Învierii Domnului, membrii familiei merg la sfințirea acestor bucate speciale. Iar în dimineața după sfințire, fiecare se spală pe obraji cu un ou roșu și altul alb, ceea ce simbolizează puterea și puritatea, acest „ritual” fiind urmat de o masă la care toată familia sărbătorește. La fel și în instituțiile de educație timpurie în ajunul acestei sărbători, copiii recită poezii, interpretează cântece pascale și diferite jocuri populare.

Un obicei tradițional este „*Hora satului*” îndrăgit de oamenii muncii de la sate. La vatra satului se admiră roata mare de jucători, un dans elegant și grațios, ce dansează tineri și bătrâni. Dansul popular reflectă viața oamenilor de la sate, exprimă aspirațiile și sentimentele poporului, dezvăluie firea și temperamentul lui sănătos, caracterul optimist și plin de viață.

Aceste calități deosebite ale dansului nostru popular sunt demonstrate din plin la hora satului. La țară hora se consideră temelia tuturor jocurilor, participând copiii și bătrânii. Pe scenă situația este alta. Dansul capătă funcția de spectacol musical-coregrafic, de aceea el trebuie să ia forma unei compoziții armonioase și logice, dezvoltându-se pe baza unor anumite reguli strict necesare. În concepția poporului hora simbolizează împăcarea, frăția, unirea tuturor oamenilor într-un singur cuget. Acest spectacol luminos, dispăre pe alocuri. E de datoria noastră să-l restabilim și să-l păstrăm, căci face parte din zestrea noastră spirituală.

În ce privește portul național din Moldova, pe care îl considerăm cartea de vizită a poporului, el îndrăgește creația coregrafică, caracterul dansului, precizează zona folclorică de unde a fost cules jocul, vorbește despre cultura, istoria, condițiile geografice în care trăiește poporul respectiv.

Studiind obiceiurile folclorice cu datinile naționale, putem face *concluzia*, că poporul nostru este îndrăgostit de natură și de munca câmpului, încă din cele mai îndepărtate veacuri, a creat cântece, obiceiuri, jocuri populare și rituale, și-au cântat dragostea de plai, de viață, de pace, de libertate și independență. Ele apar odată cu națiunea însăși și se moștenesc împreună cu toate celelalte calități ale neamului, îmbunătățindu-se continuu. Credințele, datinile, moravurile, costume sunt poporul însuși, împreună cu limba. Fiecare popor are particularități specifice de dezvoltare și formare. Ele trebuie susținute și reînnoite.

Bibliografie

1. Granaci L. Sărbători obiceiuri tradiții. Chișinău, 2008.
2. Stamatii M. Valențele jocului popular în educația morală a copiilor. Chișinău, 2013.